श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा, नवम्बर्-दिसम्बर्-२०१६

कक्षा- शास्त्री-३ (SEM-5)	प्रश्नपत्र-४	गुणाः - ७०
विषयः- साहित्यम्	Old Course	समयः - ११ तः ०२
दिनाङ्कः - २८/११/२०१६	सन्दर्भग्रन्थः - कादम्बरी (कथामुखम्)	

॥ प्रथमान्वितिः ॥

प्र-१ द्वयोः व्याख्या कार्या । ०८

१. नमामि भर्वोश्चरणाम्बुजद्वयं सशेखरैर्मौखरिभिः कृतार्च्यनम् ।
समस्तसामन्तकिरीटवेदिकाविटङ्कपीठोल्लुठितारुणाङ्गुलि ॥

२. आसीत् धैरेयः साहसिकानाम्, अग्रणी विदग्धानाम्, वैनतेय इव विनतानन्दजननः, वैन्य इव चापकोटिसमुत्सारितसकलारातिकुलाचलो राजा शूद्रको नाम ।

३. ताभिश्च समुन्नत-कुचकुम्भ-मण्डलाभिर्वारिमध्यप्रविष्टकरिणीभिरिव वनकरी परिवृत्तस्तत्क्षणं रराज राजा ।

प्र-२ एकस्य प्रश्नस्य निबन्धात्मकमुत्तरं लिखत । ०८

१. ग्रन्थोक्तदिशा शूद्रकवर्णनं लिखन्तु ।

२. संस्कृतगद्यस्य विशेषताः प्रतिपादयन्तु ।

प्र-३ द्वयोः टिप्पणी लेख्या । ०४

१. कथामुखसारः ।

२. गद्यविकासः ।

३. बाणभट्टः ।

४. बाणग्रन्थाः ।

प्र-५ पञ्चानम् एकवाक्येन उत्तरं लिखन्तु । ०५

१. कादम्बर्याः नायिका का?

२. शूद्रकस्य राजधानी का?

३. शुकं गृहीत्वा का आगतवती?

४. अहो! विघातुरस्थाने रूपनिष्पादनप्रयत्नः - इति कस्य मनसि समुत्पन्नम्?

५. काः यथायथं राजानम् अभिषिषिचुः?

६. शुकस्य नाम किम्?

७. शूद्रकस्य विमले कृपाणधाराजले का चिरम् उवास?

॥ द्वितीयान्वितिः ॥

प्र-५ द्वयोः गद्यखण्डयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या । ०८

१. तत्र च शयने निषण्णः क्षितितलोपविष्टया शनैः शनैः सत्सङ्ग-निहितासिलतया खड्गवाहिन्या करसम्पुटेन संवाह्यमानचरणस्तत्कालोचितदर्शनैरवनिपतिभिरमात्यैर्मित्रैश्च सह तास्ताः कथाः कुर्वन् मुहूर्तनिवासाञ्चक्रे ।

२. यत्र च विकच-कुवलय-प्रभा-श्यामायमान-पक्ष-पुटान्यद्यापि मूर्तिमद्रामशापग्रस्तानीव मध्यचारिणामालोक्यन्ते चक्रवाकनाम्नां पक्षिणां मिथुनानि ।

३. आकर्ण्य च तमहमश्रुतपूर्वमुपजातवेपथुरर्भकतया जर्ज्जरित-कर्णविवरो भयविह्वलः समीपवर्तिनः पितुः प्रतीकारबुद्ध्या जराशिथिलपक्षपुटान्तरमविशम्।

प्र-६ एकस्य प्रश्नस्य निबन्धात्मकमुत्तरं लेख्यम्। ०८

१. ग्रन्थोक्तदिशा शाल्मलीतरुवर्णनं कुर्वन्तु।

२. शुकजन्मवृत्तान्तं ग्रन्थोक्तदिशा लिखन्तु।

प्र-७ टिप्पणी लेख्या।(द्वयोः) ०४

१. पम्पासरसः वर्णनम्।

२. विन्ध्याटवी।

३. शूद्रकसभामण्डपगमनवर्णनम्।

४. अगत्स्यः।

प्र-८ पञ्चानामेकवाक्येन उत्तरं लिखन्तु। ०५

१. लोपामुद्रा का?

२. आगस्त्यस्य पुत्रः कः?

३. कस्य तरोः कोटरे शुकजन्म अभवत्?

४. शबरसेनापतेः किम् अभिधानम्?

५. के काननम् उत्खातमूलमशेषतः कुर्वन्ति स्म?

६. शबराणाम् आहारः कः?

॥ तृतीयान्वितिः ॥

प्र-९ द्वयोः व्याख्या कार्या। ०८

१. तातस्तु मां तत्कालोचितप्रतीकारं मन्यमानः स्नेहपरवशोमद्रक्षणाकुलः किंकर्तव्यताविमूढः क्रोडभागेन मामवष्टभ्य तस्थौ।

२. उपसृत्य च जल-समीपमेकदेश-निहित-दण्ड-कमण्डलुरादाय स्वयं मां मुक्तप्रयत्नम् उत्तानितमुखम् अङ्गुल्या कतिचित् सलिल-बिन्दूनपाययत्।

३. यत्र च महाभारते शिखण्डिनां नृत्यपक्षपातः भुजङ्गमानां भोगः, कपीनां श्रीफलाभिलाषः, मूलानामधोगतिः।

प्र-१० एकस्य निबन्धात्मकमुत्तरं लिखन्तु। ०८

१. जाबालि-आश्रमवर्णनं कुर्वन्तु।

२. ग्रन्थोक्तदिशा हारीतवर्णनं कुर्वन्तु।

प्र-११ एका टिप्पणी लेख्या। ०२

१. जाबालिः।

२. रात्रिवर्णनम्।

प्र-११ द्वौ प्रश्नौ एकवाक्येन समाधेयौ। ०२

१. शुकं सरस्तीरं कः प्रापयत्?

२. दिवसकरः कः?

३. अहो! मोहप्रायमेषां जीवितम् - इति कस्य मनसि समुत्पन्नम्?